R/E (60:40)
2018-19

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE

BACHELOR OF COMMERCE (B.COM.)

EXAMINATION – DECEMBER 2022

SEMESTER - II

Subject: Business Studies (Paper-II) (BCOM – 118)

Date: 22/12/2022 **Total marks: 60** **Time:10.00am to12.30 pm**

Instructions: 1) Attempt all Questions
2) Figures to the right indicate full marks

Q. 1. Answer the multiple Choice questions. (Any 10) **(10)**

1. Each employee should receive order from single superior. This is called _____.
   a) Unity of Command b) Unity of Direction
   c) A & B d) None of these
2. The MBO approach is a _____ oriented approach based on the idea of effective participation of all members for achieving objectives.
   a) Time b) People
   c) Result d) Objective
3. Span of control is also known as _____.
   a) Span of supervision b) Span of management
   c) A & B d) None of these
4. _____ is the prime objective of traditional management.
   a) Loss b) Goodwill
   c) Profit d) Reserve
5. _____ explained the theory on managerial problems.
   a) Peter Drucker b) Henry Fayol
   c) Chester Barnard d) Elton Mayo
6. _____ was the first person who considered Management as a Science.
   a) Elton Mayo b) Henry Fayol
   c) F. W Taylor d) Peter Drucker
7. _____ are the types of Organisation.
   a) Matrix b) Line & Staff
   c) A & B d) None of these
8. The essence of _____ is forecasting.
   a) Planning b) Organising
   c) Decision making d) Staffing
9. _____ sector includes extractive and genetic industry.
   a) Primary b) Secondary
   c) Tertiary d) None of these
10. According to Chester Bernard, status consists of _____ an individual.
    a) Rights b) Duties
    c) Obligations d) All of these
11. _____ is the ability to understand the behaviour of people.
    a) Analytical skill b) Administrative Skill
    c) Human Relation skill d) Technical Skill
12. _____ is a process which includes choosing the best alternative among various alternatives.
    a) Decision making b) Communication
    c) Planning d) Controlling
13. _____ is the bridge between present and future.
    a) Motivation b) Planning
    c) Leadership d) Decision making

Q. 2. Write Short Note (Any 3) **(15)**

1. Principles of Direction
2. Managerial Skills
3. Process of Planning
4. Principles of direction
5. Types of Planning

Q. 3. Answer the following question in 150 words. (any 2) **(20)**

1. Explain the Functions of Management.
2. State the difference between planning and forecasting
3. Explain techniques of Forecasting.
4. Explain the elements of Planning.

Q. 4. Answer the following question in 300 words. (any one) **(15)**

1. What are the difficulties in delegation of authority?
2. Explain the advantages and limitations of Management by Objectives (MBO).
3. Explain the 14 Principles of Henry Fayol.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न अनिवार्य
२) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र. १. खालील प्रश्नांचे योग्य पर्याय निवडा (कोणतेही १०) **(१०)**

१. प्रत्येक कर्मचाऱ्याने सिंगल बेस्टकडून ऑर्डर प्राप्त करावा. याला ..... असे म्हणतात.
अ) दिशानिर्देशक ब) मधील कमांड युनिटीची एकता
क) अ आणि ब ड) यापैकी एकही नाही

२. एम.बी.ओ पद्धत म्हणजे ..... साध्य करण्यासाठी सर्व सदस्यांमधील प्रभावी सहभागाच्या संकल्पनेवर आधारित दृष्टिकोन आहे.
अ) वेळ ब) लोक
क) परिणाम ड) उद्दिष्ट

३. नियंत्रणाच्या कालावधीला ..... म्हणून ओळखले जाते.
अ) देखरेख कालावधी ब) व्यवस्थापन कालावधी
क) अ आणि ब ड) यापैकी एकही नाही

४. पारंपारिक व्यवस्थापनाचा मुख्य उद्दिष्ट ..... आहे.
अ) नुकसान ब) सद्भावना
क) नफा ड) रिझर्व्ह

५. ..... ने प्रबंधकीय समस्यांवर सिद्धांत मांडले.
अ) पीटर ड्रकर ब) हेन्री फेऑल
क) चेस्टर बर्नार्ड ड) एल्टन मेयो

६. व्यवस्थापन हे विज्ञान म्हणून मानणारे ..... हे पहिले व्यक्ती होते.
अ) एल्टन मेयो ब) हेन्री फेऑल
क) एफ.डब्ल्यू.टेलर ड) पीटर ड्रकर

७. ..... हे संघटनेचे प्रकार आहेत.
अ) मॅट्रिक्स ब) ओळ आणि कर्मचारी
क) अ आणि ब ड) यापैकी एकही नाही

८. ..... च्या सार अंदाज आहे.
अ) नियोजन ब) आयोजन
क) निर्णय घेण्याची प्रक्रिया ड) स्टाफिंग

९. ..... क्षेत्रात शेती आणि अनुवांशिक उद्योगांचा समावेश आहे.
अ) प्राथमिक ब) माध्यमिक
क) दर्जा ड) यापैकी एकही नाही

१०. चेस्टर बर्नार्डच्या मते, स्थितीत व्यक्तीचे ..... असते.
अ) अधिकार ब) कर्तव्ये
क) बंधन ड) हे सर्व

११. ..... म्हणजे लोकांचे वागणे समजणे.
अ) विश्लेषणात्मक कौशल्य ब) प्रशासकीय कौशल्य
क) मानव संबंध कौशल्य ड) तांत्रिक कौशल्य

१२. ..... ही प्रक्रिया आहे ज्यामध्ये विविध पर्यायांपैकी सर्वोत्तम पर्याय निवडणे समाविष्ट आहे.
अ) निर्णय घेणे ब) संपर्क
क) नियोजन ड) नियंत्रण

१३. ..... हा वर्तमान आणि भविष्य यांच्यातील पूल आहे.
अ) प्रेरणा ब) नियोजन
क) नेतृत्व ड) निर्णय घेण्याची प्रक्रिया

प्र.२. टीपा लिहा (कोणत्याही ३) **(१५)**

१. दिशानिर्देशकांचे सिद्धांत
२. व्यवस्थापन कौशल्ये
३. निर्णय घेण्याची प्रक्रिया
४. दिग्दर्शनाची तत्त्वे
५. योजनांचे प्रकार

प्र.३. खालील प्रश्नांची १५० शब्दांत उत्तरे द्या (कोणतेही २) **(२०)**

१. व्यवस्थापनाचे कार्य समजावून सांगा.
२. नियोजन (planning) आणि अंदाजपत्रक (forecasting) यांच्या दरम्यान फरक स्पष्ट करा.
३. अंदाजपत्रक (forecasting) ची तंत्रे स्पष्ट करा.
४. नियोजनाच्या घटकांची व्याख्या करा.

प्र.४. खालील प्रश्नांची ३०० शब्दांत उत्तरे द्या (कोणतेही १) **(१५)**

१. प्राधिकरणाच्या प्रतिनिधींमध्ये अडचणी काय आहेत?
२. उद्दिष्टांद्वारे व्यवस्थापन (एम.बी.ओ.) च्या फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
३. हेन्री फेऑलच्या १४ तत्त्वांचे स्पष्टीकरण द्या.